

Fylkesmannen i
NORDLAND

Samfunnsplanlegging som verktøy for å forebygge og redusere opphoping av sosial ulikhet

- virker til Nordlands beste

Ny planlov 2009

- Området for planlegging utvides
 - Sektorisert og fragmentert forvaltning/samfunn
 - Behov for samordning og helhetstenkning gjennom planer

- Folkehelse og beredskap tidlig ute

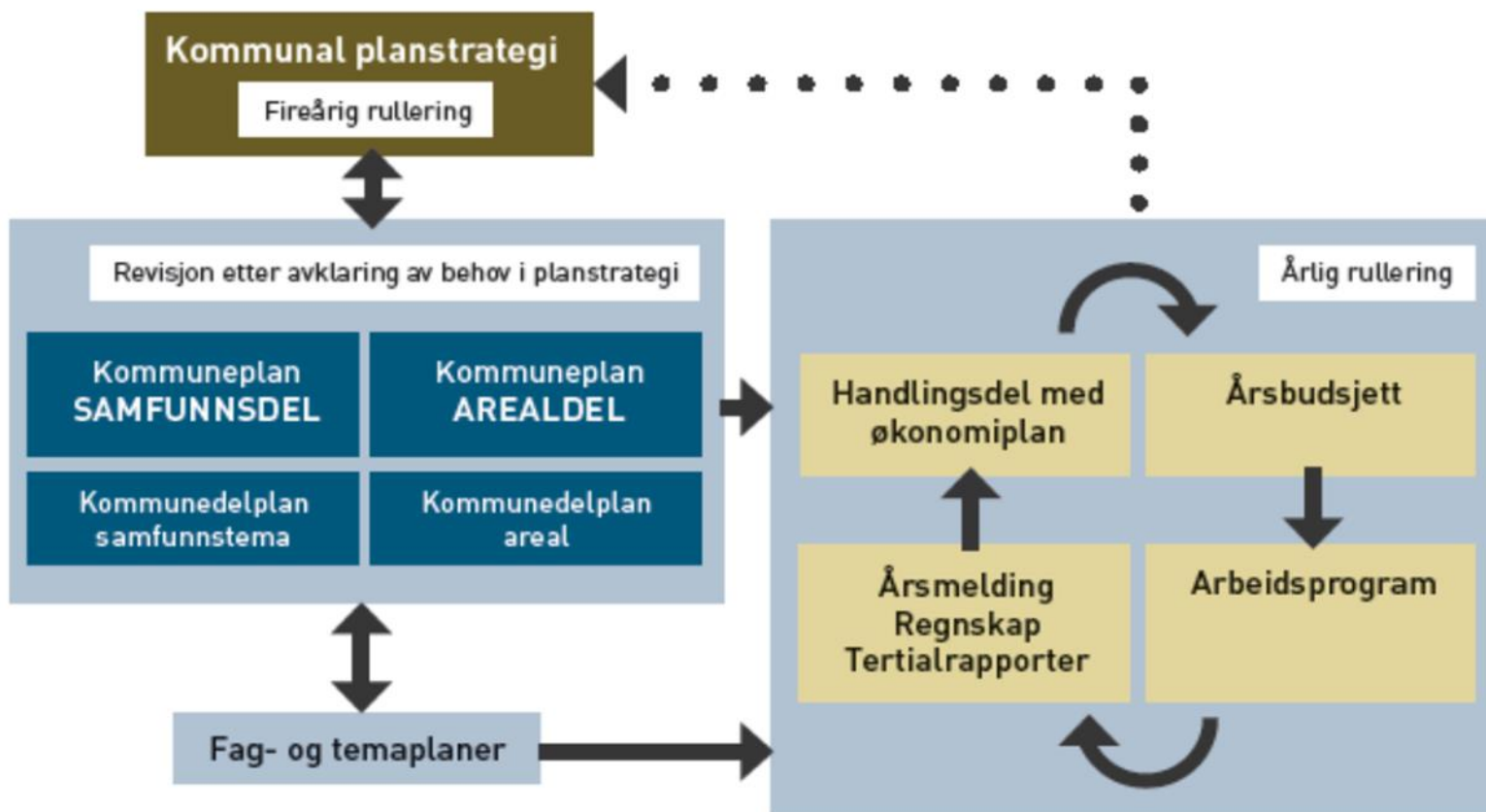
Planlegging som virkemiddel

- Loven (pbl.) skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner
 - sette mål for den fysiske, miljømessige, økonomiske, sosiale og kulturelle utviklingen i kommunen...
 - og angi hvordan oppgavene kan løses

Et system for målstyring

- Status (hvor er vi)
 - Langsiktige visjoner (hvor vil vi)
 - Tydelige mål (hvordan skal vi oppnå dette)
 - Virkemiddel (hva skal vi gjøre)
 - Ansvar (hvem skal gjøre)
-
- Systematisk måling og rapportering av resultater

Det kommunale plansystemet

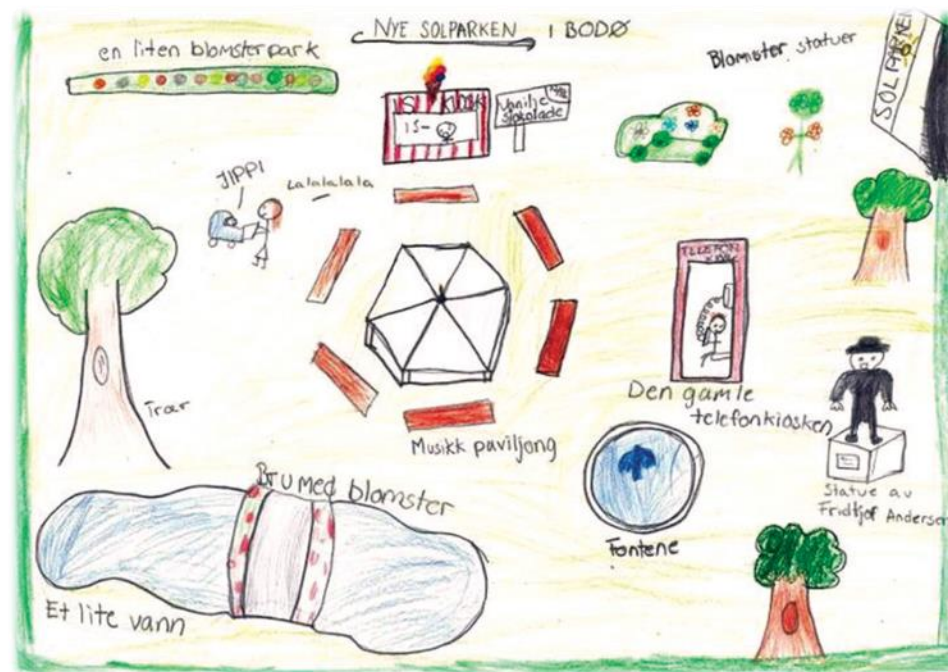

“Årshjulet” og “fireårshjulet”

Skjematisk framstilling av
“fireårshjulet” og “årshjulet”
i det kommunale plan-
systemet. Kilde: T-1494

Eksempel folkehelse

Planlegging skal bl.a.
...fremme befolkningens
helse og motvirke sosiale
helseforskjeller, samt
bidra til å forebygge
kriminalitet

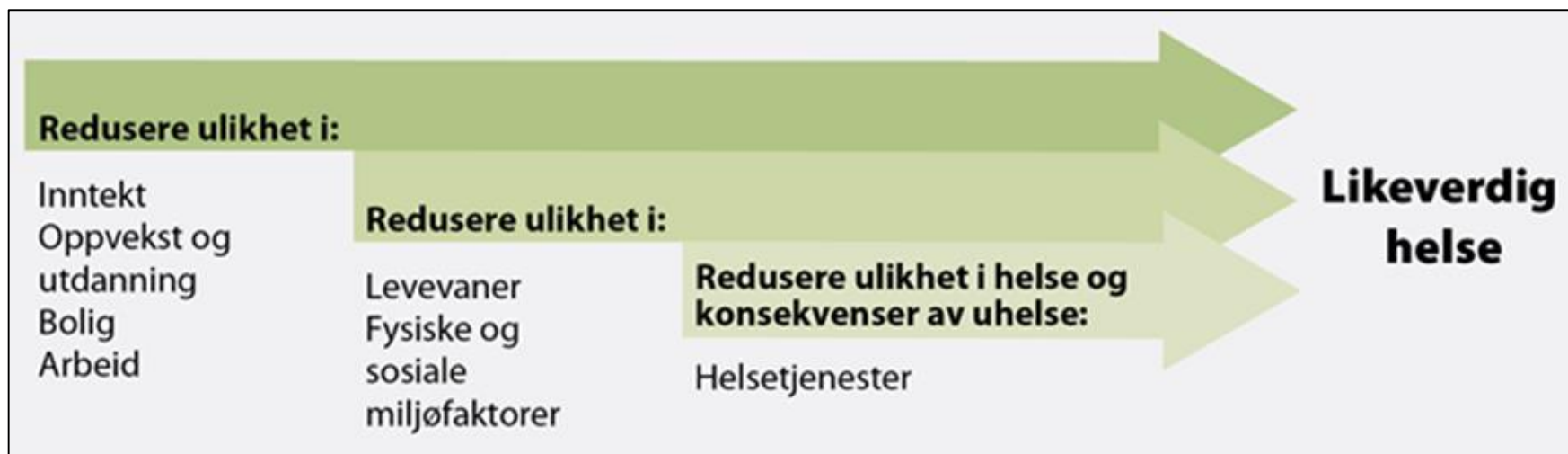
Folkehelse rapporten 2018

- Det er store sosiale helseforskjeller i Norge, særlig ser vi forskjeller mellom utdanningsgruppene.
- Kvinner og menn med lengst utdanning lever 5-6 år lengre og har bedre helse enn de som har kortest utdanning.
- Forskjellene er økende, spesielt blant kvinner.
- Innad i Oslo er forskjellen i forventet levealder inntil 8 år mellom bydelene.
- Helseforskjellene i Norge er større enn i mange andre europeiske land.

Sosial ulikhet i helse

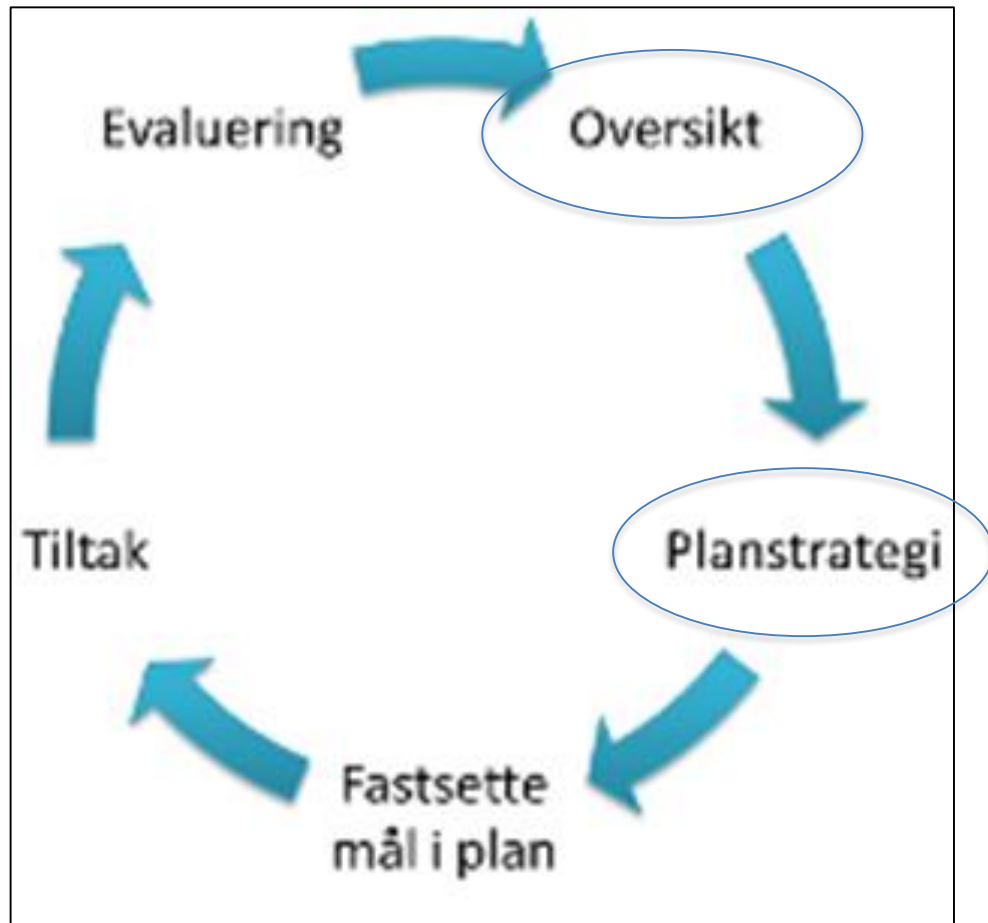
- Levealder
- Helseforskjeller barn og unge/ eldre
- Sosiale forskjeller i helse og sykdom
- Skader/ulykker (unntatt idrett/natur)
- Levevaner (røyking, kosthold, trening)
- Geografisk (10-12 leveår, mellom kommuner)

Bakenforliggende faktorer

Tversektorielle utfordringer knyttet til folkehelsearbeidet

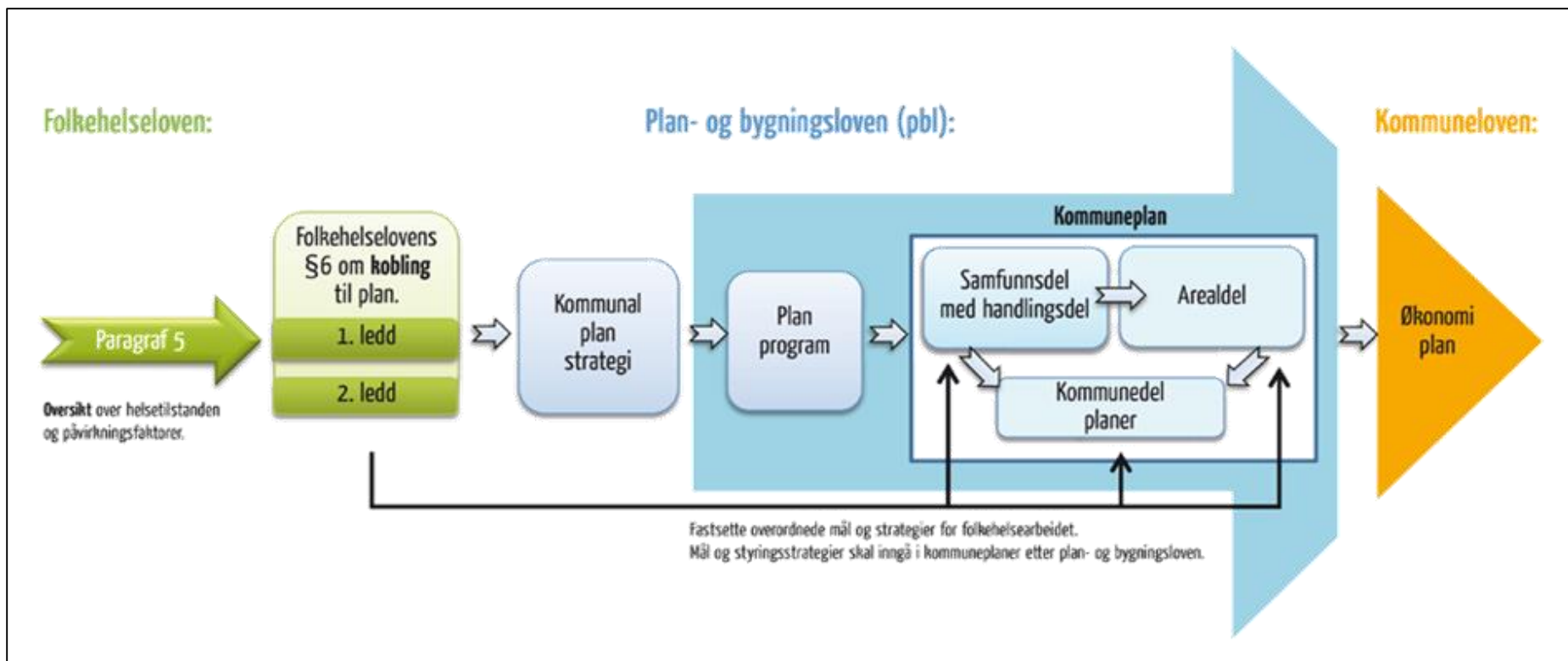
- Kommunene har ansvar for å ha oversikt over lokale folkehelseutfordringer og ut fra dette iverksette hensiktsmessige tiltak
- Folkehelsearbeidet skal ifølge loven utføres som en langsiktig og systematisk

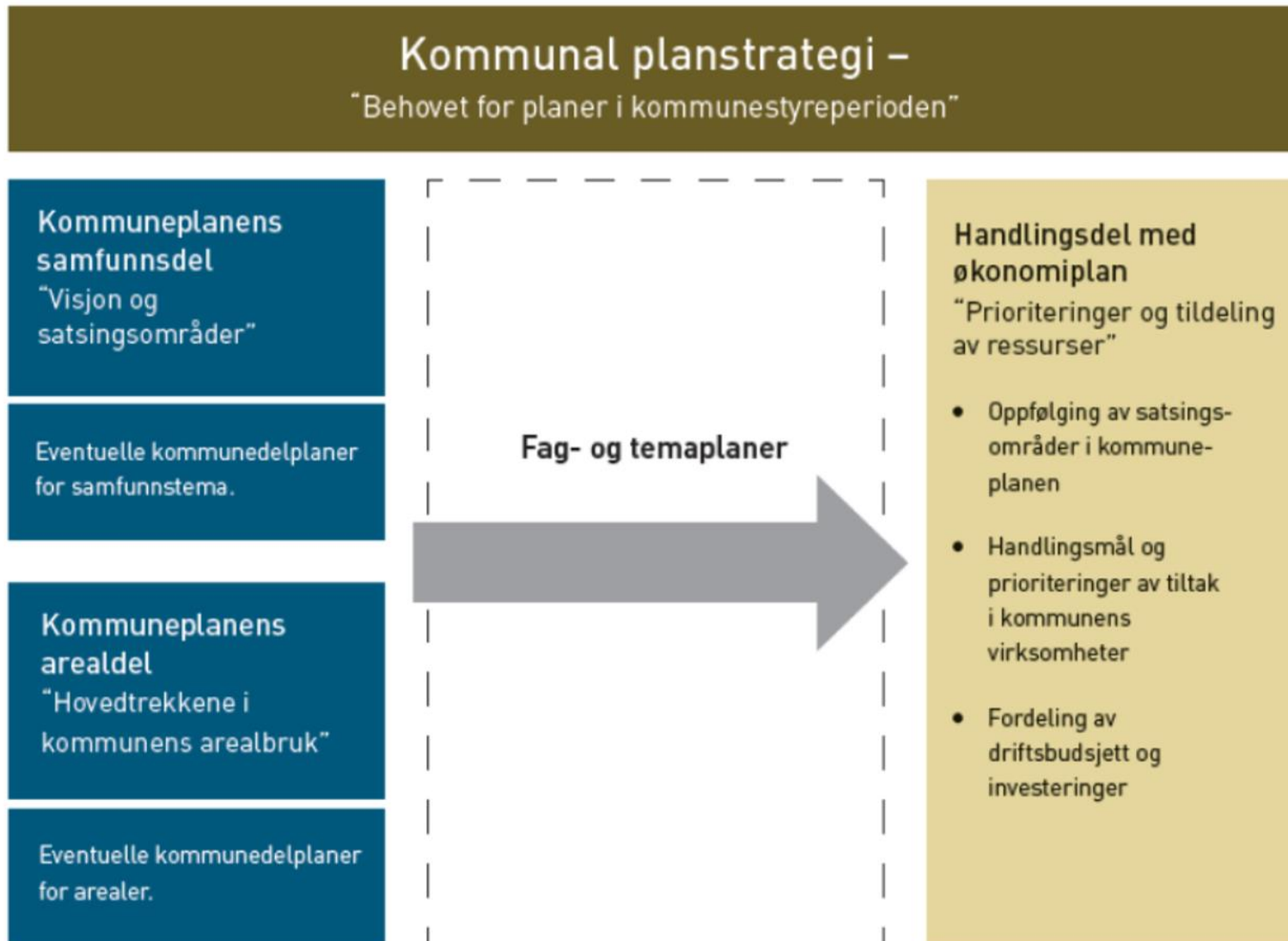
Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer bygger på

- opplysninger som statlige helsemyndigheter og fylkeskommunen gjør tilgjengelig
- kunnskap fra de kommunale helse- og omsorgstjenestene
- kunnskap om faktorer og utviklingstrekk i miljø og lokalsamfunn som kan ha innvirkning på befolkningens helse

Folkehelse er del av den ordinære planleggingen

«på toppen» av plansystemet

Planlegging ivaretar mange hensyn

- Fremme helhet
- Samordning og samarbeid
- Realistisk ift. ressurser
- Prioritering

Arbeidet med sosial ulikhet

- Må forankres i kommunenes plansystem
 - Administrativt og politisk
- Neste runde planstrategier skal vedtas i 2020
 - Arbeidet med oversikts-/statusdokument bør starte tidlig i 2019

